

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Evou Lukotkovou v právní žalobce: **V. J.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky**, Odbor azylové a migrační politiky, poštovní schránka 21/OAM, Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 1. 2013, č. j. OAM-10-ZA-ZA06-ZA05-2013,

t a k t o :

- I. Žaloba se zamítá.**
- II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení**
- III. Žalovanému se nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím Ministerstva vnitra České republiky, odbor azylové a migrační politiky ze dne 30. 1. 2013, č. j. OAM-10/ZA-ZA06-ZA05-2013 byla zamítnuta žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů.

Ve včas podané žalobě žalobce napadl citované rozhodnutí žalovaného s odůvodněním, že správní orgán opomenul použití § 12 a § 14 a 14a zákona o azylu. V rámci správního řízení

byl porušen § 3, § 50 odst. 2 a odst. 3 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb. správního řádu (dále jen „správní řád“), byla provedena nesprávná právní kvalifikace zahrnující pochybení při aplikaci § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu. Dále poukázal na to, že správní orgán je povinen rozhodnout o tom, jestli v jeho případě je na místě použití imperativního pravidla non-refoulement. Byl toho názoru, že si správní orgán neopatřil řádné podklady pro vydání napadeného rozhodnutí a jeho odůvodnění neobsahuje objektivní hodnotící úvahu ohledně jeho situace v případě nuceného návratu na Ukrajinu. Na základě výše uvedeného považoval napadené rozhodnutí za nezákonné. Navrhl, aby rozhodnutí žalovaného bylo zrušeno a věc vrácena žalovanému k dalšímu řízení.

Žalovaný v písemném vyjádření ze dne 8. 3. 2013 navrhl, aby soud žalobu zamítl jako nedůvodnou. Vyslovil přesvědčení, že ve věci bylo rozhodnuto na základě řádně zjištěného stavu věci, jednoznačně měl za prokázané, že žalobce neuvedl žádné skutečnosti svědčící o tom, že by ve vlasti mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12, nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a zákona o azylu. Je zcela zřejmé, že žalobce vlast opustil před 16 lety v roce 1997 a vyjma obecného tvrzení, že neschvaloval politiku v zemi, neuvedl žádné konkrétní důvody, kvůli kterým vlast opustil, neuvedl žádné konkrétní obavy, které by bylo možno označit za opodstatněné z hlediska zákona o azylu. Z jeho výpovědi je naopak zcela zřejmé, že si chce v ČR legalizovat pobyt, aby zde mohl pracovat, což ostatně od svého příjezdu do ČR v roce 1997 činí, navíc bez jakéhokoli oprávnění k pobytu či zaměstnání. Za nedůvodnou považuje žalovaný i námitku porušení zásady non-refoulement. Aby bylo možno tuto zásadu vztáhnout na žalobce, musel by být uprchlíkem ve smyslu Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951. V daném případě však bylo zjištěno, že jmenovaný takovou osobou v žádném případě není.

Soud měl k dispozici správní spis, z něhož zjistil, že žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany dne 9. 1. 2013, protokol o pohovoru k žádosti byl s ním sepsán dne 16. 1. 2013. Jmenovaný je rozvedený, bez vyživovací povinnosti. Má ukrajinskou národnost, je vyučen v oboru jeřábník. V minulosti o azyl nežádal, nikdy proti němu nebylo ani v současnosti není vedeno trestní stíhání. Jeho zdravotní stav je dobrý. Jeho otec zemřel, současný pobyt matky a bratra nezná. Vlast opustil v červenci roku 1997 z důvodu, aby přežil. Neschvaloval politiku, kterou v zemi vedli, účastnil se různých demonstrací, kvůli kterým několikrát „dostal“, měl tak potíže s policií. Neuvedl však, kde a s kým. Do ČR přicestoval osobním automobilem přes Slovensko, cestovní doklad si koupil na hranici, vrátil jej později lidem, kteří mu zařizovali cestu. Na Ukrajinu se nechtěl vrátit, neboť na tomto území prožil méně času než v ČR. Konkrétní důvody z obavy v případě návratu do vlasti neuvedl, zopakoval pouze, že chce přežít. Při pohovoru dne 16. 1. 2013 zopakoval uváděné skutečnosti a dále sdělil, že žil střídavě v Gruzii, Německu na Ukrajině a v Rusku. Na území ČR se zdržuje od roku 1997. Pracoval nelegálně, žádné úřady nekontaktoval. Vlast opustil v době, kdy byl mladý a dle jeho názoru hloupý. Byl rád, že přežil a měl ideály. Pokud se týká problémů ve vlasti, uvedl, že měl obavu o svůj život, protože neschvaluje tamní politiku. Měl zájem si v ČR zařídit legální život, zajistit si legální pobyt. Potvrdil, že se státními orgány ve své vlasti žádné problémy neměl.

Soud ve věci rozhodl bez nařízení jednání na základě splněných zákonných podmínek dle § 51 odst. 1 věta první s.ř.s.

Případ žalobce byl posouzen na základě ust. § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu, podle kterého se žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů

uvedených v § 12, nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a téhož zákona. K otázce zjevně nedůvodných žádostí pro neuvedení skutečností relevantních z pohledu azylového zákona se vyjádřil Nejvyšší správní soud ve své rozsáhlé a konstantní judikatuře, např. v rozhodnutí ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003-59, ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 27/2003-48, ze dne 12. 4. 2007, č. j. 7 Azs 17/2007-59, dostupné na www.nssoud.cz. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 17. 6. 2010, č. j. 2 Azs 20/2010-85 uvedl, že „... aplikace § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu přichází v úvahu především v situaci, kdy žadatelem uvedené skutečnosti zcela zjevně nelze podřadit pod žádný z důvodů pro udělení azylu či doplňkové ochrany. Ministerstvo vnitra je však i v takovém případě povinno své rozhodnutí v souladu s § 68 odst. 3 správního řádu náležitě odůvodnit. Žalobce namítl, že správní orgán rozhodoval na základě nesprávně zjištěného skutkového stavu. Vzhledem k tomu, že žadatel nese břemeno tvrzení, je to tedy jmenovaný, kdo svými tvrzeními určuje a vymezuje směr dalšího postupu a dokazování správního orgánu, rozhodující o oprávněnosti žádosti.“ Z obsahu předloženého správního spisu je zřejmé, že této povinnosti žalovaný, jak ve vztahu k azylu, tak i k doplňkové ochraně, nedostál. Správní orgán se zabýval jak samotnými tvrzeními potíže žalobce, tak i situací v zemi jeho původu. Žalobce tvrdil, že žádostí o mezinárodní ochranu si chce legalizovat pobyt v ČR, kam přijel pracovat. Tuto pohnutku sdělil opakovaně. Do ČR přicestoval již v roce 1997, tzv. voucher mu byl vydán na dva dny, pak už si pobyt nikdy nijak nesnažil zlegalizovat, protože k tomu, jak uvedl, neměl potřebné dokumenty. To znamená, že žádost o udělení mezinárodní ochrany podal až po 15letém nelegálním pobytu na území ČR. V této souvislosti soud poukazuje na judikaturu NSS, sice rozsudek ze dne 9. 2. 2006, č. j. 2 Azs 137/2005-51, www.nssoud.cz, z kterého vyplývá, že „nejen že stěžovatelovy obtíže nebyly takové závažnosti, aby je bylo možno za pronásledování ve smyslu zákona o azylu považovat, tak se navíc stěžovatel s možností udělení azylu diskvalifikoval již tím, že o něj požádal až během svého čtvrtého pobytu v České republice, navíc po uplynutí více jak tří měsíců pobytu.“ Uvedený právní názor lze aplikovat i na případ žalobce, u něhož se jednalo dokonce o nelegální pobyt na území ČR po dobu 15 let. Soud dále poukazuje i na rozsudek NSS ze dne 20. 10. 2005, sp. zn. 2 Azs 423/2004 (dosud nepublikováno), v němž je vysloven názor, že „o azyl je nutno žádat bezprostředně poté, co má k tomu žadatel příležitost, a to nejen z hlediska zeměpisného, ale i časového.“ Jakkoliv totiž není v zákoně o azylu stanovena konkrétní lhůta, v níž je po překročení státní hranice potřeba požádat o azyl, je třeba, aby podání žádosti o azyl následovalo skutečně neprodleně po vstupu do ČR, nebránil-li tomu nějaké závažné okolnosti. Ve svém rozsudku ze dne 21. 8. 2003, sp. zn. 2 Azs 5/2003 (publ. pod č. 18/2003 Sb. NSS), NSS uvedl: „cizinec pronásledovaný za uplatňování politických práv a svobod ve své vlastní zemi má o azyl požádat vždy již v první zemi, v níž má reálnou příležitost tento status obdržet nejdříve a v níž budou garantována jeho základní práva a svobody.“ Z této logiky také vyplývá, že cizinec má požádat o azyl neprodleně poté, co má k tomu příležitost, a to nejen z hlediska zeměpisného, ale i časového. V opačném případě tedy při podání žádosti o azyl s výrazným časovým odstupem po vstupu na území státu, kde mu může být ochrana formou azylu udělena, lze předpokládat, že důvody podání žádosti se již nemusejí shodovat s důvody odchodu ze země původu a naopak se spíše jedná o snahu cizince si v České republice legalizovat pobyt; to může cizince z poskytnutí azylu vyloučit podobně, jako žádost v jiné, než první bezpečné zemi.

V daném případě opakovaně žalobce sdělil, že si potřebuje zařídit legální pobyt v ČR. Na otázku, čeho se obává v případě návratu do vlasti, uvedl, že chce přežít, domníval se, že na Ukrajině by žil jak „štvaná zvěř“. Potvrdil však zároveň, že se státními orgány nikdy žádné problémy ve vlasti neměl. Neschvaloval pouze politiku, která v zemi byla vedena, účastnil se různých demonstrací, kvůli čemuž dostal několikrát i od policie. Více se však k tomuto

tvrzení nevyjádřil. Na opakované žádosti žalovaného nebyl schopen či ochoten uvést jediný konkrétní důvod odjezdu z vlasti ani skutečné problémy, s nimiž by se byl býval potýkal, nebo podobu případného pronásledování, jemuž by byl býval ve vlasti vystaven. Uvedl zároveň, že své politické přesvědčení nikdy nijak neprojevoval, navíc si je nedovedl ani náznakem přiblížit. V této souvislosti se soud ztotožňuje s odkazem žalovaného na judikaturu Vrchního soudu v Praze, sice rozsudek ze dne 29. 1. 2002, č. j. 5 A 746/2000, dle kterého: „*tvrdí-li žadatel, že byl pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, je nutné, aby vypovídal o konkrétních svých aktivitách v oblasti uplatňování lidských práv a svobod a konkrétních aktech státní moci, či jiných skupin, z nichž dovozuje, že jsou vůči němu vyvíjeny cíleně, a to v příčinné souvislosti s jejich činností při uplatňování politických práv a svobod, nemají zákonný podklad nebo zákony země obchází, či zákony nestojí na demokratických principech, a svými důsledky jej staví do nerovného postavení oproti ostatním občanům, mají diskriminační charakter apod. Tvrdí-li žadatel, že má strach z pronásledování pro zastávání určitých politických názorů, je na něm, aby konkrétně popsal, jaké názory má, jaké skutečnosti v něm takovou obavu vzbuzují, proč má za to, že jde o akty nastalé v důsledku jeho politických aktivit či projevených názorů. Přiměřeně lze na něm požadovat, aby svá tvrzení případně i doložil, pokud má takové doklady k dispozici, případně poukázal na jiné skutečnosti, z nichž lze hodnověrně jeho tvrzení, pokud o nich vznikají pochybnosti, dovodit. Ze samotné podstaty azylového práva plyne, že jde o institut výjimečný a účelem institutu azylu je poskytnout ochranu tomu, kdo ve státě, jehož státní občanství má, cítí skutečnou obavu z pronásledování z důvodů v zákoně uvedených, a to obavu opodstatněnou vzhledem k trvající situaci v zemi původu. Pravdivost tvrzení žadatele a hodnověrnost jeho osoby jsou základem, z něhož se v azylovém řízení nutně vychází, neboť skutečnosti, o nichž žadatel tvrdí, že byly důvodem jeho odchodu či důvodem vzniku jeho obav z návratu a případné důkazy, jichž se na podporu svých tvrzení takový žadatel dovolává v rámci azylové procedury, mohou být ověřeny zpravidla toliko rámcově, mnohdy na jeho čestném prohlášení stojí i identita jeho osoby, když nemůže tuto nijak doložit.*“

Krajský soud v Brně dospěl k závěru, že žadatel neunesl své důkazní břemeno, nevylicil příslušná fakta svého případu, podaná žaloba je toliko v obecné rovině, není blíže skutkově konkretizována, rovněž ani v rámci správního řízení nebyly sděleny skutečnosti tak zásadního významu, které by byly podřaditelné pod některou z forem udělení mezinárodní ochrany.

Při posouzení otázky udělení azylu z hlediska § 12 je podstatné, zda byl žadatel o azyl motivován některým z azylově relevantních důvodů. Takovou skutečnost však žalobce netvrdil. Neschvaloval-li politiku, která v zemi byla nastolena, účastnil se různých demonstrací, kvůli nimž měl potíže s policií, které však odmítl blíže popsat, přitom však potvrdil, že se nikdy neobrátil na policii, pak „*aby bylo možné shledat absenci ochrany ze strany státu, musel by stěžovatel vyčerpat všechny reálně dostupné prostředky ochrany*“ (srov. rozsudek NSS ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004-41, www.nssoud.cz). V daném případě se žalobce pouze hypoteticky obával návratu na Ukrajinu. Uváděné důvody nejsou proto právně relevantní pro udělení azylu. V tomto směru soud uzavírá, že důvody, které žalobce uvedl pro udělení mezinárodní ochrany, byly již vyřešeny v rozsudku ze dne 29. 12. 2011, č. j. 56 Az 46/2011-30 i v usnesení NSS ze dne 11. 6. 2012, č. j. 8 Azs 11/2012-46 a tyto azylové důvody, jež žalobce uváděl, nebyly uznány důvody azylově opodstatněnými, tedy důvody pro udělení azylu dle § 12, § 13 ani § 14a, tedy důvody pro udělení doplňkové ochrany.

Podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu ve znění pozdějších předpisů, se žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel neuvádí žádné

skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12, nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.

Vzhledem k tomu, že z výpovědi žalobce v průběhu správního řízení nevyplývalo, že by byl ve vlasti vystaven pronásledování z důvodů pro azylové řízení významných, pohnutky, které jej vedly ke vstupu do řízení o udělení mezinárodní ochrany tak nebylo možno podřadit zákonným důvodům pro udělení azylu ve smyslu ust. § 12 zákona o azylu. Jeho žádost ve vztahu k tomuto ustanovení je tedy neopodstatněná.

Rovněž nebyla shledána zjevně důvodnou jeho žádost o udělení mezinárodní ochrany ve vztahu k § 13 zákona o azylu, neboť z průběhu správního řízení nevyplývalo, že by v ČR byl udělen azyl některému z jeho rodinných příslušníků ve smyslu tohoto ustanovení.

Žalovaný se dostatečně zabýval rodinnou, sociální a ekonomickou situací žalobce, přihlédl k jeho zdravotnímu stavu a věku, neshledal však žádný důvod hodný zvláštního zřetele pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu. Žádost žalobce ve vztahu k tomuto ustanovení, dle názoru soudu, byla rovněž nedůvodná.

Vzhledem k tomu, že v rámci správního řízení neuvedl žalobce žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možno dospět k závěru, že by mu v zemi původu hrozilo nebezpečí vážné újmy z některého z důvodů uvedených v § 14a zákona o azylu, nebyly shledány důvody k udělení této formy azylu. Výpověď žalobce neobsahovala zjištění, že by mu ve vlasti byl uložen trest smrti nebo mu vykonání tohoto trestu hrozí. Žalovaný rovněž v souladu s článkem 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a Úmluvy proti mučení a jinému krutému nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání, zjišťoval zda jmenovanému po návratu do vlasti hrozí nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu a bylo prokázáno, že žadatel netvrdil žádné skutečnosti, z nichž by hrozba takového reálného nebezpečí vyplývala. Naopak žalobce uvedl, že v minulosti neměl žádné problémy se státními orgány a nebyl schopen ani uvést, z čeho konkrétně má obavy v případě návratu. Naopak z informací z otevřených informačních zdrojů je správnímu orgánu známo, že na území Ukrajiny neprobíhá takový ozbrojený konflikt, který by bylo možno pokládat ve vztahu k žadateli za vážnou újmu dle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Soud proto nemohl dospět k závěru, že by použité informace o zemi původu nesplňovaly požadavky, které jsou kladeny na shromažďované informace o zemi původu (srov. rozsudek NSS ze dne 31. 7. 2008, č. j. 5 Azs 55/2008-71, nebo rozsudek ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008-81, www.nssoud.cz).

Krajský soud proto uzavírá, že žalovaný plně v intencích žalobních bodů se vypořádal jak s žalobcovými tvrzenými potížemi, tak i situací v zemi jeho původu. Závěr žalovaného, že neuvedl skutečnosti svědčící tomu, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a zákona o azylu tedy plně vychází ze skutkového stavu věci zjištěného v průběhu správního řízení.

Krajský soud, stejně jako žalovaný, shledává v podání opakované žádosti o mezinárodní ochranu, snahu žalobce o pokračování legálního pobytu na území České republiky. Pociťuje-li cizinec odůvodněný strach z pronásledování, nebo že je u něj dáno skutečně nebezpečí vážné újmy, je očekávatelné, že o ochranu České republiky požádá bezprostředně po svém přicestování. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 27. 6. 2005, č. j. 4 Azs 395/2004-68, www.nssoud.cz, vyložil, že „o účelovosti žádosti cizince svědčí i to, že byla podána nikoliv bezprostředně po jeho příjezdu na území České republiky, ale až poté, co mělo dojít

k ukončení jeho pobytu na území republiky.“ Analogicky lze uvedený právní názor aplikovat i na posuzovanou věc. Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny námitky uváděné žalobcem.

Rovněž nebylo důvodné i uplatnění zásady non-refoulement vůči osobě žalobce. Z článku 10 Ústavy České republiky vyplývá aplikační přednost zde vymezených mezinárodních smluv předběžnými zákony. Je nesporné, že mezi mezinárodní smlouvy mající aplikační přednost patří i Úmluva o právním postavení uprchlíků z roku 1951 publikovaná pod č. 208/1993 Sb. Podle článku 33 odst. 1 této Úmluvy *„žádný smluvní stát nevyhostí jakýmkoliv způsobem nebo nevrátí uprchlíka na hranice země, ve kterých by jeho život či osobní svoboda byly ohroženy na základě jeho rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité společenské vrstvě či politického přesvědčení.“* Aby bylo možno tuto zásadu vztáhnout na osobu žalobce, musel by být uprchlíkem ve smyslu uvedené Úmluvy. Žalobce však v průběhu správního řízení neuvedl nic, z čeho by bylo možno učinit závěr, že by mohl být uprchlíkem ve smyslu této definice. Soud v tomto smyslu poukazuje i na rozsudek NSS ze dne 4. 8. 2005, č. j. 2 Azs 343/2004-56, publikovaný pod č. 721/2005 Sb. NSS, podle kterého *„v případě rozporu mezi ustanoveními článku 33 odst. 1 Úmluvy o právním postavení uprchlíků a § 91 zákona č. 325/1999 o azylu, má aplikační přednost článek 33 odst. 1 Úmluvy. Pokud je však zjevné, že konkrétní žadatel nemůže být uprchlíkem typicky proto, že neuvádí žádnou skutečnost svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování, není k takové aplikační přednosti důvod, neboť na takovou osobu článek 33 odst. 1 Úmluvy nedopadá.“*

Shrnutím shora uvedených důvodů dospěl Krajský soud v Brně k závěru, že ze strany žalovaného nedošlo k právnímu pochybení v posouzení předmětné věci, a proto žalobu jako nedůvodnou dle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ust. § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobci soud nepřiznal náklady řízení, neboť ve věci nebyl úspěšný, žalovaný náklady řízení neúčtoval a ani mu kromě běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 30. dubna 2013

JUDr. Eva Lukotková, v.r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
Barbora Zachovalová